PUOLUSTUSVOIMAUUDISTUKSEN LOPPURAPORTTI

Vuonna 2012 käynnistettiin puolustusvoimien uudistaminen pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaisesti. Uudistuksen tavoitteena oli Suomen puolustuskyvystä huolehtiminen ja pysyvien kustannussäästöjen aikaansaaminen. Puolustusvoimat sopeutettiin pieneneviin palveluskelpoisiin ikäluokkiin ja kasvaviin kustannuspaineisiin samalla ylläpitäen ja kehittäen puolustuksen ennaltaehkäisykykyä. Lähtökohtana olivat kriisiajan puolustusvoimien mitoitus ja tehokas toiminta.

Puolustusvoimauudistus toteutettiin vuosina 2012 - 2015. Puolustusvoimien organisaatio ja toimintatapa uudistettiin vastaamaan sodan ajan puolustusvoimien mitoitusta ja tehokasta toimintaa sekä suunnitteluperusteeksi annettua resurssitasoa. Sodan ajan joukkojen kokonaisvahvuutta pienennettiin noin 230 000 sotilaaseen. Maanpuolustuksen keskeiset perusteet kuten yleinen asevelvollisuus, koko maan puolustaminen ja puolustusvoimien lakisääteiset tehtävät säilyivät ennallaan.

Puolustusvoimauudistus sisälsi merkittäviä rakenteiden ja toimintatapojen uudelleenjärjestelyjä. Kustannussäästöjä saatiin aikaan vähentämällä johtamistasoja, lakkauttamalla ja yhdistämällä joukko-osastoja, keskittämällä hankintojen, logistiikan ja hallinnollisten tukipalveluiden toimintoja sekä luopumalla tarpeettomista tiloista ja alueista. Suurimmat säästöt saavutettiin kiinteissä henkilöstömenoissa (noin 91 milj. euroa) sekä tila- ja aluemenoissa (13 milj. euroa). Vuotuinen kokonaissäästöarvio vuonna 2015 oli noin 123 milj. euroa verrattuna tilanteeseen, jossa uudistusta ei olisi tehty.

Uusi organisaatio ja toimintamalli otettiin käyttöön 1.1.2015. Vuosien 2015 ja 2016 aikana uudistettua toimintamallia ja prosesseja on edelleen kehitetty ja ne on vakiinnutettu. Uudistuksella mahdollistettiin puolustusvoimien toiminnan tason palauttaminen, varmistettiin kouluttajien riittävyys peruskoulutuskaudella sekä katettiin määrärahaleikkauksia ja menopaineita.

Puolustusvoimauudistus oli mittava; sen toimenpiteet koskettivat jollakin tavalla lähes jokaista puolustusvoimissa työskentelevää. Henkilöstön kannalta puolustusvoimauudistus merkitsi poikkeuksellisen laajaa muutostilannetta. Uudistuksessa puolustusvoimien henkilöstön määrä väheni 2.281 henkilöllä. Uudistuksen pitkä toimeenpanoaika mahdollisti henkilöstö- ja tehtävärakenteen sopeuttamisen hyvän työnantajan periaatteita noudattaen ja henkilöstön irtisanomisten minimoimisen (irtisanottuja yhteensä 140).

Puolustusvoimat on laatinut puolustusministeriön pyynnöstä kokonaisarvion puolustusvoimauudistuksesta. Uudistuksen toimeenpanoa koskeva loppuraportti luovutettiin puolustusministeriölle 31.10.2016.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Uudistuksen loppuraportti antaa kattavan kokonaiskuvan puolustusvoimauudistuksen toteutumisesta ja uudistuksen keskeisistä vaikutuksista. Uudistuksen tavoitteet määriteltiin ennen turvallisuusympäristössä tapahtuneita muutoksia. Raportista ilmenee, että puolustusvoimauudistukselle tuolloin asetettujen tavoitteiden näkökulmasta uudistus onnistui ja toimeenpantiin suunnitellusti aikataulussaan.

Puolustusministeriö on seurannut puolustusvoimauudistusta sen toimeenpanon eri vaiheissa vuosina 2012 - 2016. Puolustusvoimat on raportoinut puolustusministeriölle uudistuksen toimeenpanosta ohjauksen mukaisesti vuosittain osana vuosiraportointia. Uudistukselle asetettujen indikaattorien seuranta on ollut osana puolustusministerin ja Puolustusvoimain komentajan välistä vuosittaista tulosneuvottelua. Puolustusministeriö on myös tehnyt seurantakäynnit kaikkiin uudistuksen keskeisiin muutoskohteisiin uudistuksen käynnistys- ja loppuvaiheessa. Kaikissa edellä mainituissa saatu seurantatieto ja palaute tukevat loppuraportissa esitettyjä tuloksia.

Puolustusvoimauudistuksen toimeenpanon aikana tapahtui muutoksia, jotka vaikuttavat myös puolustusvoimien nykytilaan ja keskeisiin haasteisiin puolustusvoimauudistuksen jälkeen. Tällaisia muutoksia olivat sotilaallisen maanpuolustuksen määrärahoihin kohdennetut merkittävät määrärahaleikkaukset sekä erityisesti turvallisuusympäristössä tapahtuneet muutokset, jotka vaativat puolustusvoimilta aiempaa korkeampaa toimintavalmiutta ja asettavat uusia suorituskykyvaatimuksia. Puolustusvoimauudistuksen jälkeisessä puolustusjärjestelmän kehittämisessä korostuvat varsinkin valmiuden ja hybridiuhkiin vastaamisen tarpeet.

Hallitus valmistelee parhaillaan puolustusselontekoa. Siinä arvioidaan turvallisuusympäristön muutosta, jonka pohjalta esitetään linjaukset puolustuskyvyn ylläpidolle, kehittämiselle ja käytölle noin kymmenen vuoden ajanjaksolle.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi